

Toxikoa

Maite Arruti Arakistain

*enskar
txanpla*

Toxikoa

Maite Arruti Arakistain

Julene Azpeitia 32. ipuin lehiaketa

2019

2. saria

2019ko azaroan digitalizatutako ipuina.

© Maite Arruti Arakistain (ipuinarena)

© Zumaiako Udala (argitalpen honena)

Harraskak gainezka egin behar zuen. Astebeteko ontziak bata bestearen gainean pilatzen ziren, grabitatearen indarrak argitu ezin zezakeen oreka egonkorrean. Tartetxo bat bilatzen saiatu nintzen, iturriaren ur-zurrustak bidea egin zezakeen zirrikitu bat, baina Arte Ederretako ikasketek sorkuntzarako gaitasuna garatu bazidaten ere, ez nuen baxera-egitura hark sortutako espazio-arazoari irtenbidea emateko formularik aurkitu. "*Horror vacui*", txerrikeriaz ziprztindu gabeko guneak bake-bakean uzteko gaitasun eza.

Komuneko konketara joan behar izan nuen, kalabazin-purea jan ondorengo ontziak garbitzera, ezinbestean.

Pisukideak azken larunbatean emandako sermoia gogoratu nuen, pintura-kaxa sukaldeko mahai gainean jarri nuen egun hartan. Ahotik jaurtitako irain eta laidoek etxeko gune komunak errespetatzearen aldeko epistola ziruditen, bizikidetasunerako dekalogoia osatzen zuten mandamentu pozoitsuaren multzoa. Arau horiek selektiboak ziren, ordea, apetatsuak, Oroitz eta niri soilik aplikagarriak. Mezatarako kanpaiak jotzen jardun zitzaigun erretolika bortitzean, baina ontzi-piloa ikusita gero, berak ez zuen joateko asmorik.

Horrelakoa zen gizakiaren pentsamoldea, besteen galtzetan ipurdiko zuloa ikusteko gai, baina norbere praktetan ezin sumatu, ezta lepoa atzeraino bihurrituta ere. Eta bai, horixe egingo niokeen gustura Klaudiari, lepoa bihurritu, mundua bera zeharkatzeko lain bira eman torlojuari, lepaornoen kriskitin hotsa entzun arte, anatomiako txalaparta zaratatsua irudikatzen.

Ona zegoen ontziak nik garbituko nituela uste bazuen. Hori zen bere estrategia, "*gero garbituko ditut*" esan eta ondoren zetorrenak egitea, bereak xaboitan pasatzeko lekurik gabe. Nik nahiago nuen aldamenekoaren atariko lurtean jarri

eta *Hulk* txakurrak miazkatzea, kaleko txakur guztien ipurdian muturra sartu bazuen ere. Askoz ere higienikoagoa iruditzen zitzaidan, Klaudiaren harreman pozoitsua baino.

Auzokideen erregea zen *Hulk*, kilo eskaseko chihuahua irribera. Izaera alaia eta jostalaria zuen, izenarekin bat ez zetorrena, baina ile gaineko patina berdeak bereizten zuen, Magdalena andreak janzten zion kapusaiaren forroak erantsitakoa. Kolore berdeaz gain, gainera, bazuen *Hulkek* adiskidetzera bultzatzen ninduen ezaugarri nabarmena: ezin zuen Klaudia jasan.

–Txakurra garbitzen duela esaten zidan Magdalenak, ez duela ulertzen zergatik ez zaion finte orlegi hori joaten –zioen Oroitzek, sarritan–, baina norbaitek esan beharko dio alferrik dela txakurra garbitzea, janzten dion zira horri, noizean behin bada ere, labadorako txangoa egiten ez badio.

Niri ez zidan batere axola, egundoko ongietorria egiten zidan atea irekitzen sumatzen ninduenean. Katazulotik ateratzen zen, ziztu bizian, eta etxera sartu aurretik sentitzen nuen itolarria baretzea lortzen zuen, neurri batean, zortziak bitartean etxera sartuko ez zen abegi ona eta maitasuna orekatzeko. Orduan etortzen zen Oroitz antzerki-entseguetatik, eta, hura etorri bitartean, laino beltz eta kirastuak estaltzen zuen etxea, erritmo pausatuz biriketara sartzen zen laino esnetsuak. Bizi-grinaren partikulak izozten zituen langar hark, eta arnasten genuen izaki defendaezinen borondatea eta nahia kateatzen zituen, manipulazioaren hari ikusezinetan korapilatu eta mamu beltzen preso bilakatzen ginen bitartean.

Krisketa-soinua entzun nuen, sarraila nagia biraka, Klaudiaren giltza madarikatuari aurre egin ezinik. Atea ireki baino lehen, ordea, banekien hura eskailera-buruan zela. Horrela adierazten zuen, bederen, txakur berdearen zaunka-hotsa zalapartatsuak.

–Arratsalde on! –esan nion, muturra okertzeko motiborik izan ez zezan.

–Iruditu egingo zain!

Haserre zetorren, ez zakurra berezko izaera gaiztoa sumatzeko gai zelako, muturtzeko arrazoiak nituela jakitun zelako baizik. Ez zion inori ezer aurpegiatzeko aukerarik ematen, ezta harraska *Empire State Bulding* dorrea

baino garaiago utzi bazuen ere. Bere bidean belarrik ez zela hasten zioen Oroitzek, baina botereak ere bazituela, botere ezkutua, aurrean jarri ahala sudur-zuloak puzteko ahalmena.

Nik tristura sentitzen nuen Klaudia etxean zegoenean, alaitasuna lapurtzen zidan. Ingurukoen emozio eta oroitzapenez elikatzen zen, gupidarik gabe, eta nire indarrak ahitu ahala, urrezko ingeradaren distira ikus niezaiokeen, gero eta indartsuago. Poza agortzen zidan, barruko txokoetan itzala besterik gelditzen ez zen arte, eta, azkenik, Oroitzek nekez mantentzen zuen kandela xume baten argi printza hila bakarrik gelditzen zen. Haren altzoa hotza zen, irribarrez mozorrotutako arima xurgatzailea, Madrilgo Latina auzoko dementorea.

Oroitz etorri bitartean, bere gelan egon zen Klaudia, ematen zuen bakearen berri jakin gabe, eta umore onean atera zen, laguna eta biok afaria prestatzen ari ginela igarri zuenean.

–Mahaia jarriko dut. Bada garaia “familiar” jan dezagun etxe honetan.

Elkarri begiratu genion *EzKlau* taldeko bi kideok; horrela bataiatu baitzuen amak “*Klaudia ez beste guztiek*” osatzen genuen ekipoa, Aliziaren “*ez urtebetetze egunaren*” arrazoibide bera jarraitzen. Arraroa zen Klaudiak gurekin afaldu nahi izatea, inoiz ez zuela sukaldean egiten kontuan harturik. Aitak eta amak, gertukoak izanik, aste guztirako tuperrak ekartzen zizkieten: makarroiak tomatearekin, oilaskoa plantxan eta almandrogilak saltsa berdean. Gosaritarako esnea berotzea izaten zuen zailtasunik handieneko ekimen gastronomikoa.

–Arratsaldeko castingean, Kordobako neska ilehori bat hartu dute –esan zuen etsipena ezkutatu ezinik–. Beraientzat okerrago!

Ez, beraientzat okerrago ez, zuretzat okerrago. Baina ez zuen inoiz horrelakorik onartuko, ez orain, ezta astero egiten zituen castingetan ostikada batez bidaltzen zutenean ere.

–Patata hauek egundoko usaina botatzen dituen frijitzerakoan –esan zuen Oroitzek kontent– Ez zaukan eskaileretan dagoen kiratsaren antzik. Konturatu al haiz estolderia-usaina jasanezina dela?

Patata-tortilla erraldoia egin genuen Oroitz eta biok, Berasategi bera

harrotzeko modukoa, eta, bien bitartean, etengabeko bakarrizketa entzun behar izan genuen sukaldearen beste aldetik: bere amaren tortillak zortzi lehiaketa irabazi zituela, Toledoko patatak Arabakoak baino askoz hobekak zirela eta berak nahiago zituela Plymouth Rock arrazako oiloek egiten zituzten arrautzekin egindako tortillak, Sussex leinukoek jarritako arrautzekin egindakoak baino.

Edozer gauzak balio zuen egiten ari ginenari balioa kentzeko. "*Nola jan dezakezue txerrikeria hori*" esatea besterik ez zitzaion falta, baina ez zen ausartu, pasa den astean McDonaldsetik ekarri ondoren izoztutako hanburgesa hark ez baitzeukan, mikrouhinetik atera ondoren, "jangarria" dei ziezaiokeen ezeren antzik.

Liskarrik gabe afaldu genuen hirurok, aspaldiko partez, baina ontziak garbitzeko unea iristen ari zen neurrian, *Tiburón* pelikulako soinu-banda entzun nezakeen belarri parean: tragedia sumatzen zen. Klaudiak ibilitako tuperra eta platera sukaldeko paper-biribilkiarekin garbitu zuen eta telebista ikustera joan zen, nola ez, mikrouhineko ziliportak dekoraziorako utzi ondoren. Oroitz saiatu zen harrikoa egiten, baina zartagina eta platerak harraskan sartzea ezinezkoa zen. Burumakur begiratu eta etsipenez esan zidan:

–Pelikuletan bezala esango dinak, Leire: Mateo 19, 23-30... pisu honetako paradigma berria...

–Zer esaten ari haiz, babolio?

Iribarre maltzurra egin zidan, zartagina eta platerak harraskan sartzeko itxura egiten zuen bitartean.

–*Erazagoa dun gamelu bat jostorrazaren begitik sartzea, koilara bat sukaltarri honetan kabitzea baino...*

Barre egin nion, egoerak barrerik eragiten ez zuen arren. Guztia garbitu behar izan genuen azkenean, Klaudiaren ontziak, geuk zikindutakoak, sua eta baita mikrouhineko dekorazio berria ere, tomate zipriztinak ozpin-pepino printzekin. Telebistaraino hurbildu nintzaion etxeko erreginari:

–Klaudia, jaso dugu sukaldea, basura ateratzea tokatzen zaizu.

–Basura nik? Ezta pentsatu ere!

–Ez al duzu atera behar? –galdetu nion harrituta.

–Nik sortu al dut bada zaborrik? Ni ez naiz sukaldean aritzen. Zuek bete duzue ontzia: patata azalak, arrautza-oskolak, olio-potoa... besteen zakarrak jasotzen ibiltzea bidezkoa iruditzen al zaizu?

Berotzen hasi nintzen, norbaitek esan beharko ziokeen komuneko paperaren kartoia, makilatu ondorengo papertxoak eta lurra erraztatu ondorengo zakarrak ere betetzen zutela zabor-ontzia. Norbaitek...

–Zure ontzi guztiak garbitu ditugu! Hori al da bidezkoa?

–Nik ez dizuet esan garbitzeko, nahi duzuelako egin duzue! –esan zuen oilarra baino tenteago–, nik garbituko nituen gero. Baina nahiago duzue zuek egin, noski... ezkutuan... ni telebista ikusten ari naizen bitartean... hartara, gero aurpegiratu egiten didazue... eta are gehiago esango dizut: horretaz aprobetxatzen zarete niri ez dagozkidan lanak agintzeko!!!

Eta danbatekoa eman ondoren, kalera alde egin zuen.

Bi minutuko bakea, berehala jo baitzuen norbaitek txirrina. Atea ireki nuen, oraindik nire onetik aterata, begi aurrean agertutakoa ikusterik asko espero ez nuen arren. Gizon erraldoi bat zen, aurpegian odol tantetatik eta gorputz-fluidoetatik babesteko maskara zeramala. Traje espazial horia zuen soinean, eta, horren gainean, plastikozko amantala, material arriskutsuetatik babesteko erabiltzen zen horietakoa. Gomazko botak, kirurgia-txanoa, abiadura handiko tren gelditzeko adinako eskularruak... estralurtarra zirudien, eta horixe bera zela sinetsiko nukeen Klaudia eskutik helduta zekarrela ikusi ez banu. Pisukidearen aurpegiak izua irudikatzen zuen, terrorea ia.

–Ezin da komunitate honetatik irten inora, koarentenan jarri zaituztete – eta bultzada batez sartu zuen Klaudia, berriro ere, etxera.

–Nola ezin garela etxetik atera? Klasera joan behar dugu!

Lurraz haraindiko subjektuak ahalmenik gabeko irribarrea eskaini zigun.

–Kolera-brotea egon da, antza. Zuen aldameneko amona eta txakurra oso gaizki daude ospitalean. Agintaritzak zibilak berrogei egunetan isolatzeko

agindu du, eta nik ezin dut agindua bete beste ezer egin –argibideak ematen saiatu zen–... txakurra berde-berde jarri da... ikaragarria!

Itxura bitxiaren arrazoiari buruzko azalpenak ematen saiatu ginen hirurak, tonalitate xelebrea ez zela koleraren eraginez, muki-koloreko zira nazkagarri horregatik baizik. Alferrik izan ziren oihu, aldarri eta garrasiak. Atea itxi zigun aurpegian.

EzKlau-ko kideok gure amesgaiztoaren iturriari begiratu genion, nola jasan berrogei egun etsaiaren aire bera arnasten? Bere onetik ateratako egoera batek ezin zezakeela okerrera egin uste nuen. Hutsegite galanta nirea.

Hurrengo orduak latzak izan ziren. Klaudia etxetik ihes egiten saiatu zen, familiakoek jana ekarri behar zioten aitzakian, baina ez zuen atalasea gainditzerik lortu, eta, horrelakoetan, ingurukoak izaten ginen presarik errazenak. Telebistan ez zen beste ezer entzuten: kolera Madrilen, 1834. urtean bezala. Isurbideen egoera kaskarrak eragindako gaixotasunak auzo guztia aztoratu zuen. Oroitz eta biok inguruko etxebizitzetako hainbat ezaguni elkarrizketa nola egiten zieten ikusi genuen, mikrofonoa nola sartzen zieten ahoan, etxerako bidean. Barre egin genuen haien adierazpenak entzutean: paper-birziklapeneko zentroan baino kirats handiagoa zegoela etxepe hartan, espaloiak egoera txarrean zeudela eta estatuaren indar ezkutuek estolderian gordetako kriptonitak mutazioak eragin zituela hirugarren pisuko amonaren txakurrarengan.

Zaila egiten zen denbora pasatzea lau hormen artean, telebista zen entretenimendurik ohikoena. Telebista eta odol zein gernu analisiak bi egunetik behin. Salda egiteko erabiltzen zen pastilla kontzentratua zen telebista, ezagutza osoa 70 x 39 zentimetroko laukizuzenean, esfortzurik egin gabe, esperimintatu gabe, pasibotasunaren lekuko. Mundu berriak aurkitzeko esperantza, unibertsoa, galaxiak, guztia sartzen zen pantaila madarikatu hartan. Gizateriaren handitasuna zuen helburu, gizon eta emakumeen ahalguztiduntasuna. Kanpora begirako ikuspegia zen hura, ordea, barrurako introspektzioa egiteko gaitasun eza; asko irabazi kanpora eta guztia galdu barrura. Gizakia letra larriz, gizateriak ardatza galdu zuen errealtatean. Eta behin ardatza galdurik, norabidea okertu zitzaion, merezitako peajea ordaindu

arte: gizatasunari uko egitea.

Bata bestearekiko konexioaren beharra desagerrarazi zuen kaxa leloak, eta ez ginen, etxe hartan, izaera handi horretan salbuespen, gizartearen barruko mikrosistema baizik. Harremanetarako ahalmena galtzen ari ote nintzen ni ere? Zerk egiten ninduen ni Klaudia baino hobea? Pantailan ikusten nituen prentsa horiaren liskarrak, ezinikusiak, gorroto eta lotsagabekeriak estrapolatu ahal zitezkeen gure arteko erlaziora? Klaudiari buruzko iritziak aurreiritziak ote ziren? Gizartea beraren isla eta ispilu ginela pentsatzen hasi nintzen, eta, beharbada, gure frustrazioak eta ezinegonak arintzen genituen gunea zela hura. Baina ez zuen horrek asko axola gauzak aztertzeko perspektiba hartuz gero. Han geunden hiru arima galdu, etorkizunerako ametsez beteak, ezusteko batek dena pikutara bidaliko zain... Oraingoan kolera mehatxua zen, baina etorkizunean, istripu bat izan zitekeen, bihotzekoa edo haizeak botatako teilatua bat buru gainean... Azken finean, iragaitzaz geunden hemen.

Klaudiarekin harremana hobetu behar nuen, baina malguki ikusezin batek atzera tiratzen ninduen, isilean. Ez zen argudio falta, beldurra zen, izu irrazionala, etengabe manipulatzeko gintuen harekiko laztura. "Egunen batean..." esaten zion bere buruari; Baina porrot egin zuenaren arrazoibidea zen hura, amestuagatik, bere helburuak lortzeko beharrezko aldaketak egiten ez zituenarena. Egoera noiz aldatu zain nengoen, bere kaxa mudatuko zen esperoan, eserita zain, ezer egin gabe. Nola aldatu *statu quo*a erlojuari begira? Eromenaren definizioa Einsteinen hitzetan, gauza berak egin eta bestelako emaitzak espero.

Baina ez zen erraza erlazio hura hobetzea. Harremana elektrikoa zen, belikoa ia. Bere jazarpen kritikoa astoaren ostikoa zen niretzat... kalte egiten zidan artsenikoa...toxikoa.

Egoera hobetzeko asmoa hartu nuen, zerbait egin, otsoa belarrietatik heldu. Batxilergoko literatura-klaseak gogoratu nituen, Patxi irakaslea umorearen ontasunak aldarrikatzen, gomazko clown-sudurra aurpegiko aldaban zintzilik.

-Umorea gizakiaren ezaugarria da, zoriontsu egiten gaitu, gainera. Emozio-egoerak hobetzen ditu aldarte onak, eta gorputzari ere on egiten dio... Baina, gutxi dira literatura mota horretan murgiltzen diren idazleak, eta ez dira

asko saiatzen direnak. Gehienek ez dute irribarre bat ateratzea besterik lortzen... –eta, enegarren aldiz, gomazko sudurra erori zitzaien, guztion gozamenerako– ...askok uste dute epika eta lirika umorearen gaineratik daudela, eta azken horrek bigarren ilaran zain egon behar duela. Baina gatzak eta piperra dira literaturaren ezaugarriak egonkorrenetakoak...

Umorea erabiltzea ez legokeela gaizki pentsatu nuen. Beharbada, etsaia kutsatzea lor nezakeen.

–Non da Klaudia? –galdetu nion Oroitz.

Begiak zabaldu zituen. Sofa gainean zegoen lo, Martetik parapentean erori balitz bezala, kuxinetan txertatuta.

–Eskafandraduna etorri dun, eta analisiak tokatzen zaizkiola esan zion: odola eta pixa.

Marruak entzun genituen atarian, Klaudia zen, kolera kontrolatzen zuten medikuekin eztabaidan. Haiei eskainitako izenondo erakusleak kolore, forma, tamaina eta maila askotarikoak izan ziren. *Polita* edo *ederra* entzuteko aukerarik ez genuen izan. Haserre sartu zen egongelara.

–Salatu egingo ditut! Ezin al dute orratza batez odol tanta bakarra atera? Litro erdia behar al dute bi egunetik behin? –eta besoan jarri zioten tirita mahaitxoaren gainera bota zuen, ireki berri genuen patata frijituen poltsa gainera–. Kokoteraino naukate!

Nire ordua zen:

–Asko erazten digute, Klaudia, larrialdi egoeretatik etekina ateratzen dutelako. Bestela nola ordaindu hemen sortutako gastu guztiak? –eta egundoko arazoibidea plazaratzen ari nintzen itxura eman nuen– odol- eta pixa-mostraz baliatzen dira... dirua ateratzeko!

–Ze etekin aterako diote? Erotzen ari al zara?

Eskuak bi aldaketara eraman eta barkaberatasunez erantzun nion:

–Begira, Klaudia, errazagoa da sare baten zuloak jostea, bistakoari buruz azalpenak ematea baino! –aurpegiratu nion itxurazko erdeinuz– odol hori guztia saldu egiten dute, gero ospitaletan saltzeko! Edo Tolosara eraman,

odolkiak egiteko! Ni ez nintzateke fidatutako mediku horietaz... beharbada, iturginak besterik ez dira, estolderia konpontzen ari direnak... eta, bide batez, aparteko orduak egiten dituzte dirua ateratzeko. Zein medikuk nahiko du hemen sartu kolera-agerraldia egonik?

Oroitzek begi bat ireki eta zuzenean begiratu zidan. Berehala igarri zuen adarra jotzen ari nintzela, eta barre-algaraka hasi zen.

Baina ahaztu egin zitzaidan pertsona toxikoek besteak mespretxatu zitzaizketela, baina ez zutela gainerakoen erdeinurik erraz jasaten. Ohikoa zen Klaudiak besteei txantxak egitea, baina ez zituen, neurri berean, ondo hartzen berari egiten zitzaizkionean. Errealitatearen zentzu okerrean, edozein gabezia jasanezina zen beretzat, eta txantxak egitea iseka egitea zen, bere buruarekiko akatsa onartzea. Egoera pairagaitza pisukidearentzat.

–Tuntuna dirudizu! –erantzun zidan oihuka– ospitaletara borondatez eramaten da odola, ez da horregatik kobratzen... eta odolkiak aipatzea ere... nork jan behar ditu giza odolarekin egindako odolkiak?

Nire jardunean jarraitu nuen ordea. Lepotik heldu nion, zazpi suspentso atera dituen haurrari ariko banintz bezala:

–Begira, Klaudia... Odolkiak egiteko, laborategietatik hartzen dituzte baliabideak... doan! Zergatik uste duzu morokilen negozioa bertan behera doala? –eta barre maltzurra egin nion– odolaren lobbyak indar handia dauka hemen. Konpetentzia desleiala, hor dago gakoa!

Tximino batek hitz egingo balio bezala begiratzen zidan.

–Eta pixa? Ez al dizute inoiz esan ona dela marmokak ziztatzen dizutenean? –eta keinu egin nion txistea ulertuko zuelakoan–. Bada merkatu beltzera eramaten dute, marmoka-erresuminaren kontrako ukenduak egiteko!

Ikusi egin behar zen jarri zidan aurpegia, nahiko lituzke santomasetako zerriak horrelako muturrak. Berrogeita hamarreko billetea baino azkarrago desagertu zen bere gelara. Ez noski, lehenik, etxeko zimenduak dardarka jartzeko moduko ate-danbatekoa eman baino lehen. Nire planak ez zuen nahi bezalako ondoriorik izan.

Afari-garaian topo egin genuen sukaldean. Halabeharrez izan zela zirudien, baina Klaudiak ez zion ezer uzten zoriari. Bakarrik nengoen momentuaren zain egon zen, Oroitz dutxara joan zenean, barneko zaborra buru gainetik jariatzeko. *EzKlauko* kideak ez entzuteko moduan bota zizkidan denak, baita salaketa jarriko zidan mehatxua ere, erretolika hori guztia tratu txarren mamuaz zipriltzearekin batera. Begitarterik aldatu gabe esan zizkidan esan beharrekoak, arrazoia alde zuen itxurarekin, lasai eta irmoki. Baina haren hitzak ituan sartu ziren, min handiena egiten zuten tokian. Eta barruko pozoia hustu orduko, bira eman zuen, beste dimentsio batera.

Ez zen gehiago azaldu.

Saiatu nintzen afari-garaia ez hutsaltzen, baina botagurak zail jartzen zizkidan gauzak. Ez nuen etxeko bela beltza izan nahi, ezta giro-izorratzaile izaera leporatzerik ere, besterik ez genuen falta! Kamamila hartzea pentsatu nuen, naturaltasunez, ez nuen ordea, Oroitzen filtroa iragazterik lortu. Txantxetan erantzuten nien bere galderei, baina berehala konturatu nintzen nire disimulurako gaitasuna eta Ambrosioren karabina gauza bera zirela, kaka zaharra.

–Zer gertatzen zain?

Eta guztia kontatu nion.

Betikoa, biktima modura agertu, erantzukizuna besteen bizkarrera bota eta erruduntasun-sentimendua errotu besteari, txantaje emozionalaren bitartez. Gauzak hobeto ulertzen hasi nintzen. Klaudiarekin nuen harremana xurgatzailea zen. Bizi-elixirik gabe gelditzen nintzen, arimarik gabe, hilik. Gero eta okerrago zegoen, antzerki-ikasketak bukatu eta inongo castingetan hartzen ez zutela ikustean. Eta horrek kalte egiten zidan... niri. Bere frustrazioak nigan iraultzen baitzituen, bere terapia merkea bilakatu nintzen arte. Etengabe gaintzen zituen nire mugak, nire akatsak azpimarratzeko, eta segurtasunik eza eta gabeziak orekatzen zituen horrela, bere buruarekin hobeto sentitzeko, harremanari ekarpenik egin gabe.

Beldurra nion Klaudiari, berekin bakarrik gelditzeko beldurra. Baina arazoa zabaltzen ari zitzaidan, besteen harremanetara. Babesik gabe, hari aurre

egiteak ikara ematen zidan. Nire burua herren sentitzen hasi nintzen, segurtasunik gabe, eta ispilua bilakatzen ari zen nire etsairik handiena. Ezinegona sortzen zidan norberari aurrez aurre begiratzeak, bizitzaren guduan defendatu beharrak, armarik gabe. Ez nuen besteen konplazentziaren besoetan erortzerik nahi, haien lanpas izan, barraskiloaren oskolean ezkutatzeko, nire ostrazismoa justifikatzeko kexu-lanabesaz baliatzea beste irtenbiderik gabe. Lurra hanka azpitik desagertu behar zitzaidala sumatzen nuen.

Lepoko estekaduraren alarma entzun nezakeen, arreta eske, nire bizitzak laguntza behar zuen seinale. Urte asko naramatzen Klaudiaren nortasun toxikoa pairatzen, emozioak, sentimendu ezkorrak eta estresa irensten, izaki alai eta arduragabez mozorrotzen, baina erantzun kognitiboak ere gainezka hasi zitzaizkidan, aldartearen inguruan itokinak sortzen. Urdailean bertigoa eragin zidan horrek, estresa hanketatik gora zetorkidan, pixkanaka baina geldiunerik gabe, tinko, nire ezintasunean ito arte. Sentimenduak, beldurrak eta emozioak preso hartzearen ondorioa zen hura. Atea ireki behar nuen, esklabutzatik askatu, ez zegoen eztarriko korapiloa askatzeko beste modurik.

Eta emozioei atea ireki nien, zirikituan, guztiak gainezka egin ez ziezadan. Ez nuen erosotasunaren sotoan gorde nahi, gelditasunaren estoldetan igeri egin, beldurraren gela ilunean babestu.

Atea jo zuten. Estralurtarra zen berriro, baina, oraingoan, buruko babesik gabe zetorren.

–Zer gertatzen da? Dagoeneko egin ditugu analisiak.

–Larrialdi-egoera bertan behera gelditu da. Badirudi gauzak bere onera etorri direla. Irten zaitezke etxetik. Txakurrarena pintura besterik ez zen, antza.

Oroitzi begiratu nion, itxaropenaren printza xumea sugarrak hartzen ari zela senti nezakeen, bihotza erretzeraino.

–Zergatik ez dugu alde egiten? Aurkituko dugu beste pisu bat... eta, bide batez, baita beste pisukide bat ere!

Harriduraz begiratu ninduen lagunak, baina haren irribarre konplizeak leihoak ireki zizkion esperantzari, osoz oso.

–Hartu poltsa eta goazeman hemendik!

Eskaileraz behera abiatu ginen korrika, lau urte kartzelan egon bagina bezala, kutsatu gabeko aire garbia arnasteko. Baina Oroitz, bat-batean, gelditu eta eskafandradunari esan zion:

–Kontuz! Hor barruan pertsona bat aurkituko duzue. Tentuz ibili, momentu batetik bestera berde jartzen hasiko da. Beharbada txakurrarena uste baino kaltegarriagoa izango da...